

חקיקת בריאות הציבור

קורס 1.א.286.4266
שנה"ל תשע"ד

- א. **המרצה**: ד"ר מאיה פלד-רוז
- ב. **מועדי הקורס**: סמסטר א', יום ה' 16:00-14:00
- ג. **תיאור הקורס**: קורס זה בא לבחון את הבעיות האתיות והמשפטיות הכרוכות במימוש של האינטרס הכללי בבריאות הציבור. הקורס יתמקד בהסדרת המדע והרפואה, בכל אותם אספקטים בעלי השלכות חברתיות רחבות – בהווה ו/או בעתיד. אינטרס המדינה בבריאות הציבור עשוי להתנגש בזכויותיו של הפרט לכבוד, לפרטיות, לאוטונומיה על גופו, לחופש העיסוק וכיוב'. השאלות בהן יעסוק קורס זה בין היתר, הינן שאלת לגיטימיות ההגנה על בריאות הציבור, מהות השיקולים העומדים בבסיס איזון אינטרס בריאות הציבור עם אינטרסים אחרים, ומידתיות הכלים המופעלים ע"י המדינה במסגרת זו. מידת ההתערבות של מדינת ישראל באספקטים המדעיים והרפואיים תבחן תוך הצגת משפט משווה וראייה אתית ביקורתית.
- ד. **הרכב הציון**: 100% מבחן מסכם
- ה. **דרישות הקורס**: נוכחות ב- 80% מהשיעורים, קריאת חומר כהכנה לשיעור, השתתפות, מבחן.
- ו. **שעת קבלה**: בתיאום מראש במייל meraz@netvision.net.il או (עדיפות נמוכה) בטלפון 050-4616336.
- ז. **מטלות קריאה**

נושא 1: **מבוא אתי וחברתי**

קריאת חובה

- חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד – 1994, סעי' 1, 3, 6.

קריאת רשות

- Neiburg, Gaar–Bernheim, Bonnie, "Ethics and the Practice of Public Health", in LAW IN PUBLIC HEALTH PRACTICE (Goodman et al. eds., 2003) P.43-62

נושא 2: **בריאות הציבור – רקע משפטי**

קריאת חובה

- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
- חוק יסוד: חופש העיסוק.
- תקנות בריאות העם (דיווח ומידע מיוחד על מחלת הסרטן), התשמ"ב-1982
- בג"צ 28/94 בצלאל צרפתי נ. שר הבריאות, פ"ד מ"ט(3) 804, עמ' 821-820 בעיקר.

קריאת רשות

- בג"צ 3644/05 יוסף דידי נ. שר הבריאות (טרם פורסם)

▪ בג"צ 6290/93 אביטל זילכה נ. מנכ"ל משרד הבריאות, פ"ד מ"ח (4) 631, עמ' 641-642 בעיקר.

- L.O. Gostin et.al. "The Law and the Public's Health: The Foundations", in LAW IN PUBLIC HEALTH PRACTICE (Goodman et al. eds., 2003) P. 3-22.

סוגיות ספציפיות בבריאות הציבור

נושא 3: מחלות מדבקות

איסוף מידע, בידוד, בדיקה כפויה, טיפול כפוי, חיסונים.

קריאת חובה

- פקודת בריאות העם, 1940, סעיפים 11-23, 39-42, 72, ותוספת ב'.
- תקנות בריאות העם (הודעות על מחלות מדבקות), תשכ"א-1961
- חוק זכויות החולה תשנ"ו-1996, סעיפים 19-20
- חוק ביטוח נפגעי חיסון, תש"ן-1989
- חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, סעיפים 61-67.
- חוק גילוי נגיפי איידס בקטינים, התשנ"ו-1996
- חוק לפיצוי נפגעי עירו דם (נגיף האיידס), התשנ"ג-1992
- הנחיות היעמ"ש לממשלה: "אשפוז כפוי בשל מחלה מדבקת – שחפת הריאות", מס' 21.065, 10.1.97
- ת.א. (חיפה) 1030/93 פלמונית נ. כל הקריות בע"מ, פ"מ נ"ג(4) 45
- ע"א 470/87 אלטורי נ. מ"י, פ"ד מ"ז(4) 146

קריאת רשות

- צו בריאות העם (בדיקות רפואיות ומתן הוראות לעניין תסמונת הכשל החיסוני הנרכש), התשמ"ח – 1987
- פקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976 – ס' 1, 32-37
- תקנה 65 לתקנות בריאות העם (מעבדות רפואיות) תשל"ז-1977
- סעיף 11א לחוק כלי יריה תש"ט-1949.
- סעיף 12ב לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961.
- תפ"ח 1137/03 מ"י נ. כריס סרפו (טרם פורסם)
- ת"מ 3515/97 מ"י נ. גבריאל קריכלי, פ"מ תשנ"ז(4) 495
- ע"פ (בי"ש) 560/96 פלנסיה נ. מ"י פ"מ תשנ"ו(4) 397, פרק ג' בעיקר.
- ת"א (י-ם) 350/92 דהאן ואח' נ. קופ"ח כללית ואח', (טרם פורסם)
- Tarasoff v. Regents of University of California, 551 P. 2d 334 (1976)
- Brown v. Stone, 378 So. 2d 218 (Supreme Court of Miss. 1979)
- עמוס שפירא, "איידס - היבטים נורמטיביים: חובות וזכויות משפטיות", איידס – תופעה חובקת עולם (עורכים א. מורג א. הוניגמן, אקדמון, ירושלים, 1998) 409.
- דניאל שם טוב ואח', "התוכנית הלאומית החדשה למיגור השחפת בישראל", הרפואה 141(ג) (2002), 265.
- דוד פרנקל, "תסמונת הכשל החיסוני הנרכש ודיני בריאות הציבור", הרפואה 124(11) (1993) 727.

- R. Munson, INTERVENTION AND REFLECTION: BASIC ISSUES IN MEDICAL ETHICS, (5th edition, 1996) 230-242.
- R. Bayer, K. Toomey, "HIV Prevention and the Two Faces of Partner Notification", 82 AM. J. PUB. HEALTH (1992) 1158.

נושא 4: טבק ועישון

קריאת חובה

- חוק הגבלת הפרסומת והשיווק למוצרי טבק, התשמ"ג-1983
- חוק הגבלת עישון במקומות ציבוריים, התשמ"ג-1983
- דו"ח הוועדה הציבורית לצמצום העישון ונזקיו (2011)
- ע"א 7547/99 ורע"א 4838/04 מכבי שירות בריאות נ. דובק בע"מ (2011)

קריאת רשות

- צו סדר הדין הפלילי (עבירת קנס – הגבלת העישון במקומות ציבוריים), התשמ"ו-1986
- בג"צ 194/88 האגודה למלחמה בסרטן נ. מנהלת מרכז השקעות, פ"ד מ"ב(3) 294
- ת.א. (ת"א) 2281/98 מכבי שירותי בריאות נ. דובק בע"מ, תק-מח 399(3), 46256.
- בש"א (ירושלים) 1628/03 Philip Morris USA Inc. ואח' נ' שירותי בריאות כללית תק-מח 2004(1), 4435.
- רע"א 9615/05 אירית שמש נ. פוקצ'טה בע"מ, (2006)
- ת"צ (מרכז) 4398-09-08 ליטבין נ. בלה שלומקינס (2009)
- בג"צ 1809/90 העמותה לקידום הבריאות בישראל נ. שר הבריאות (טרם פורסם)
- בג"צ 3270/91 העמותה לחינוך לבריאות בישראל נ. ראש עיריית תל אביב- יפו (טרם פורסם)
- בג"צ 7013/97 גולן משעלי נ. בית החולים העמק בעפולה (טרם פורסם)
- ת"א (חיפה) 740/04 עיריית חיפה נ' דובק בע"מ ואח'. תק-מח 2005(3), 2029
- דו"ח שר הבריאות על העישון בישראל (באתר משרד הבריאות).
- פרופ' א. פורת, "תביעות בגין נזקי עישון: האתגר של דיני הנזיקין בעידן העוולות ההמוניות", משפטים ל"ג(2) תשס"ג.
- ב. מודן, "אחריות המדינה למניעת עישון", הרפואה 130(5) 320.
- Philip Morris Inc. v. Minnesota ex rel. Humphrey, 118 S.Ct. 1384 (1998)
- Sunstein C., Legal Interference with Private Preferences, 53(4) UNI. OF CHICAGO LAW REV. 1129 (1986)
- Daynard et. al., "Tobacco Prevention and Control", LAW IN PUBLIC HEALTH PRACTICE (Goodman et al. eds, 2003) P. 323-347
- G.J. Annas, "Tobacco Litigation as Cancer Prevention: Dealing with the Devil", 336 (4) NEJM (1997) 304.

נושא 5: השמנת יתר

קריאת חובה

- תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), תשנ"ג-1993
- תוכנית לאומית לקידום אורח חיים פעיל ובריא, משרד ראש הממשלה 2011

• חוזר מנכ"ל משרד החינוך 2.2.61 הזנה וחינוך לתזונה נכונה במוסדות חינוך (2006)

קריאת רשות

- Gostin L.O., Law as a Tool to Facilitate Healthier Lifestyles and Prevent Obesity, 297(1) JAMA 87 (2007)
- Pomeranz J.L., Gostin L.O., Improving laws and legal authorities for obesity prevention and control, 37 (Supp.1) JOURNAL OF LAW, MEDICINE & ETHICS, 62–75 (2009)
- Cardin M., Farley T. A., Purcell A., Preventing Obesity and Chronic Disease: Education vs. Regulation vs. Litigation, 35 JOURNAL OF LAW, MEDICINE & ETHICS 120 (2007)

נושא 6: ניסויים רפואיים בבני אדם

קריאת חובה

- תקנות בריאות העם (ניסויים רפואיים בבני אדם), תשמ"א-1980
- הצהרת הלסינקי, נוסח מעודכן (2008)

קריאת רשות

- Grimes v. Kennedy Krieger Inst. Inc. (Md. 2001)
- Food and Drug Modernization Act, 111 Stat.2296, 2305-09 (1997)
- Best Pharmaceuticals for Children Act, Public Law No. 107-109, 115 Stat.1408
- Pediatric Research Equity Law, S. 650 Es, 108th Congress.
- C. Levine, "Has AIDS Changed the Ethics of Human Subject Research? ", 16 LAW MED HEALTHCARE (1988) 167
- R.E. Kauffman, "Scientific Issues in Biomedical Research with Children", in CHILDREN AS RESEARCH SUBJECTS (Grodin & Glantz eds.) P. 29-47.
- R. Munson, INTERVENTION AND REFLECTION: BASIC ISSUES IN MEDICAL ETHICS, (5th edition, 1996) 356-371.

נושא 7: פלואורידציה

קריאת חובה

- פקודת בריאות העם, 1940, סעיפים 52א-52ב.
- תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי-שתיה), תשל"ד-1974 – תקנות 1, 2 ו-5.
- דח"ח ועדת עדין לעדכון תקנות איכות מי השתיה (2007)
- שלמה ברק, "פלואור במים ובריאות הציבור", הרפואה 142 (נובמבר 2003) 747

קריאת רשות

- בג"צ 4529/02 מרכז השלטון המקומי בישראל נ. משרד הבריאות (טרם פורסם)